

NCC Industry Oy – ansökan om marktäkts- och miljö tillstånd, Borgå Tolkkisenranta, fas 2 / utlåtande till Borgå stads tillstånds- och tillsynsnämnd

Miljöhälsosektionen 19.09.2024 § 244
1943/11.05.02.01/2024

Beredning och tilläggsuppgifter
hälsoskyddsplanerare Hanna Sivén
fornamn.efternamn@borga.fi

NCC Industry Oy har lämnat in en ansökan till Borgå stads tillstånds- och tillsynsnämnd om marktäkts tillstånd enligt 4 § i marktäktslagen (555/1981) för täkt av stenmaterial samt en ansökan om miljö tillstånd enligt 39 § i miljöskyddslagen (527/2014) för brytning och krossning av stenmaterial på fastigheten Tolkkisenranta, fastighetsregisternummer 638-469-20-121. Tillståndsansökningarna gäller ny verksamhet (fas 2). Dessutom har NCC Industry Oy lämnat in en ansökan enligt 199 § i miljöskyddslagen (527/2014) om inledande av verksamheten innan tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Ärendets Dnr är 426/11.01.01/2024.

Ansökningshandlingarna kan läsas på Borgå stads webbplats under "Kungörelser och lagstadgade annonser" (till och med 6.9) samt på Borgå stads servicekontor Kompassen på adressen Krämartorget B, 1 vån., 06100 Borgå. Utlåtandet ombeds i första hand skickas till Borgå stads miljöförvaltningsmyndighet via e-post: miljovarden@borga.fi. Utlåtandet ska ges senast den 30 september 2024.

NCC Industry Oy ansöker om marktäkts- och miljö tillstånd för täktområdet på fastigheten Tolkkisenranta (638-469-20-121) (fas 2) i byn Svartså i Borgå stad, för marktäkt och brytning av berg samt krossning. Mängden stenmaterial som ska brytas är totalt 664 000 m³ (teor. fast mått). Den årliga brytningsmängden är i genomsnitt 150 000 m³ (teor. fast mått), men dock högst 190 000 m³ (teor. fast mått). I genomsnitt krossas 397 500 ton per år, dock högst 503 500 ton. Den lägsta täktnivån är +8–+9 (N2000). Täktverksamheten överensstämmer med delgeneralplanen med rättsverkan och förutser området framtida användning som industri- och lagerområde.

Den som ansöker om tillstånd bedriver motsvarande brytnings- och krossningsverksamhet på området norr om fastigheten (fas 1), där verksamheten inleddes år 2022. Borgå stad beviljade marktäkts- och miljö tillstånd för detta område den 27 augusti 2019 (Byggnads- och miljönämnden § 91). Tillståndsbeslutet har beviljats för 15 år (gäller t.o.m. 4.9.2034). Tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft den 16 december 2021 genom högsta förvaltningsdomstolens beslut, dnr 51/1/21. Innan beslutet om samtillstånd fattades har projektet bedömt behovet av MKB-förfarande. NTM-centralen i Nyland meddelade sitt beslut den 20 december 2018 (UUELY/4439/2018) enligt vilket MKB-förfarande inte tillämpas för projektet. Brytningen inleds i fas 2 först när brytningen med det

nuvarande tillståndet har upphört, så inga nya samverkningar uppstår.

Verksamhetstider

Verksamheten bedrivs på vardagar enligt efterfrågan. Krossningen är periodisk – det finns cirka 2–4 perioder per år som varar 1–3 månader åt gången. Verksamheten pågår året runt med undantag av sommaruppehållet för brytning och krossning, som hålls den 15 maj till den 31 juli. Borrningen sker måndag till torsdag kl. 7–18 och fredag kl. 7–17. Sprängningen sker måndag till torsdag kl. 8–18 och fredag kl. 8–17. Söndringen sker måndag till torsdag kl. 8–18 och fredag kl. 8–17. Krossningen sker måndag till torsdag kl. 7–20 och fredag kl. 7–17. Lastningen och transporten sker måndag till fredag kl. 7–21. Lastning och transport kan utföras sporadiskt på lördagar kl. 7–17. Det finns ingen verksamhet under söckenhelger. Tillstånd söks för 15 år (inkl. nuvarande verksamhetsfas 1.).

Samtidigt söks tillstånd att inleda verksamhet enligt 21 § i marktäktslagen och 199 § i miljöskyddslagen trots ändringssökande.

Miljökonsekvenserna av verksamheten förebyggs genom att man i verksamheten följer bestämmelserna om miljöskydd enligt statsrådets förordning om miljöskydd i samband med stenbrott, annan stenbrytning och stenkrossar (800/2010) samt genom att man på verksamheten tillämpar förfaranden enligt bästa gångbara teknik inom branschen, som beskrivs i ansökan utgående från Finlands miljöcentrals handbok om miljöhantering inom stenmaterialproduktion (Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa (25/2010)) och dess tillämpningshandbok om brytning av jordmaterial (Maa-ainesten ottaminen), utgiven av miljöministeriet. Handbok om hållbar användning av material (Opas ainesten kestävään käyttöön (2023:30)).

Buller

Inom verksamhetsområdet uppstår buller vid borrning av berg, sprängning, söndring och krossning av sprängsten, lastning av färdiga produkter samt av trafiken. Det buller som verksamheten orsakar hindras från att sprida sig i omgivningen framför allt genom placeringen av funktionerna i området. Vid brytningen placeras borrsvagnen ovanpå brytningsfronten, varifrån buller kan spridas ganska fritt i omgivningen. Söndringen av överstora sprängstenar med en hydraulisk slaghammare och ett krossverk placeras på stenbrottets botten och stenbrottets kanter begränsar spridningen av buller. Sprängningen vid brytning orsakar en lufttrycksvåg som kan uppfattas som buller, tryckvågor och vibrationer.

Försäljningstransporterna av sprängsten och importen av överskottsjord orsakar tunga transporter längs Drägsbyvägen och Tolkisvägen. Trafikens buller- och vibrationseffekter begränsas endast i närheten av körrutten. Brytning och krossning av stenmaterial är verksamhet som sker dagtid i verksamhetsperioder, och därför orsakar verksamheten inget buller nattetid. Dessutom håller man ett sommaruppehåll från brytningen, vilket innebär att det inte förekommer några bullerolägenheter under invånarnas huvudsakliga semesterperioder. En bullerutredning har gjorts för

området och år 2022 gjorde man en bullermätning som gäller områdets nuvarande verksamhet. Bullermätningen utfördes i enlighet med gällande tillståndsbeslut vid de två närmaste objekten som störs (Gölvägen och Koitövägen). På basis av mätresultaten överskred inte utomhusbullret riktvärdena i Statsrådets beslut 993/1992 under den pågående verksamheten vid mätpunkterna i fråga. Bullret från arbetsplatsen var inte heller smalbandigt eller impulsartat. De uppmätta bullernivåerna har enligt den sökande ingen inverkan på människors hälsa och trivsel i arbetsplatsens omgivning. När man dessutom beaktar att brytningen flyttas längre bort från de objekt som störs antas det inte uppstå bullerolägenheter eller överskridningar av bullernivåerna.

Damm

Damm bildas vid borring, sprängning, söndring och krossning, lastning av stenmaterial samt av trafiken i området. Dammet bekämpas framför allt genom placeringen av funktionerna i området. För att minska de små partiklar som bildas att spridas i området förses borrsvagnen med en dammuppsamlingsanordning eller alternativt används annan bästa gångbara teknik för förhindrande av spridning av damm. Krossningsanläggningen placeras på ett så lågt ställe som möjligt på området i skydd av brytningsfronten, en bullervall och lagertravar. De dammigaste ställena i krossanläggningen, såsom transportören, krossarna och siktarna, inkapslas vid behov. Dessutom fuktas krossprocessen vid behov. Stenmaterialets fallhöjd från transportbanden görs så låg som möjligt för att minska dammet från det krossade stenmaterialet. Vägen som leder till området fuktas vid behov om det uppstår rikligt med damm.

År 2022 gjorde man en dammätning i området som gäller områdets nuvarande verksamhet. Halten av partiklar som inandas uppmättes i enlighet med gällande tillståndsbeslut på gårdsområdena för den närmaste produktionsanläggningen för livsmedel (Paulig Ab) och den närmaste bostadsfastigheten (Gölvägen) som exponeras för damm. På basis av mätningarna överskred dammhalterna inte de dygns- och årshalter som fastställts i statsrådets förordning om luftkvalitet (79/2017). Verksamheten har enligt den sökande ingen inverkan på luftkvaliteten, hälsan och trivseln eller på verksamheten vid produktionsanläggningen för livsmedel. När man dessutom beaktar att brytningen flyttas längre bort från de objekt som störs, antas det inte uppstå några överskridningar av dammutsläppen.

Vibrationer

Sprängningarna orsakar sporadiska kortvariga vibrationer. Man strävar efter att dämpa vibrationerna från sprängningarna genom att planera sprängningsarbetena omsorgsfullt. Mängden sprängämnen dimensioneras i enlighet med berggrundens egenskaper och kubikmängden som sprängs och laddningen görs så att vibrationerna i marken framskrider så lite som möjligt. Planeringen och genomförandet av sprängningar utförs alltid av en expert som är specialiserad på sprängningsarbeten och uppfyller kompetenskraven. Svaga vibrationer kan också uppstå vid

krossningen, av arbetsmaskinerna och längs vägen där den tunga trafiken rör sig.

År 2022 gjorde man en vibrationsmätning i området som gäller områdets nuvarande verksamhet. Vid vibrationsmätningen beaktades den riskanalys av brytningen som utarbetats för objektet, de sprängämnesmängder som normalt används vid brytningen, brytnings sättet samt erfarenheterna av tidigare, motsvarande brytningsobjekt. Vibrationen mättes vid fyra olika mätpunkter. De gränsvärden för vibrationer som fastställts på basis av anvisningen om vibrationer orsakade av byggande (RIL 253-2010 Rakentamisen aiheuttamat värinät) överskreds inte i mätningen. Vibrationerna har uppmätts vid dessa mätpunkter även år 2023. I vibrationsmätningen 2023 ingick också en bostadsbyggnad på Koitövägen, där man mätte vibrationerna som drabbade byggnaden samt lufttrycksstöten. I mätresultaten för 2023 konstaterades inga överskridningar av riktvärdena. En riskanalys av brytningen har gjorts för ansökan om tillstånd. I de byggnader och konstruktioner i utredningsområdet som inte tidigare undersökts görs utredningar av fastighetens skick innan brytningsarbetena inleds. När verksamheten har inletts mäts vibrationerna vid samma mätpunkter som år 2022.

Bränslen som används

Alla miljöskadliga bränslen lagras på lämpligt sätt på ett tätt underlag i området för stödverksamhet. För tillståndsansökan är det inte nödvändigt att grunda ett nytt stödområde på det nya täktområdet, utan områdets nuvarande stödområde används. Bränsletankarna är dubbelmantlade tankar som är försedda med överfyllningsventiler. Utrustningen för tankarna hålls i ett skick som överensstämmer med kraven så att olja inte kan rinna in i marken vid tankning. Farliga kemikalier (oljor, lösningsmedel, små mängder smörjmedel) förvaras på ett tätt underlag i avrinningsbassängerna i stödområdet. Oljeprodukter lagras i området endast för behoven enligt den materiel som används.

Områdets läge och miljö

Området ligger i Tolkis (Tolkislandet), cirka 8 km sydväst om Borgå stads centrum. De närmaste bostäderna ligger nordost om täktområdet vid Auguststranden, öster om Tolkisvägen, på ett avstånd på 750 meter. De närmaste fritidshusen ligger söder om området på Hårskeholmen och nordväst på Getholmen, båda på ett avstånd på cirka 700 meter. Andra fritidshus ligger på ön Illvarden på västra sidan över en kilometer bort. Byggnaden på grannfastigheten (638-469-20-1), som antecknats som fritidsbostad, är enligt Borgå stads anmälan i rivningsskick och man har inte för avsikt att ta i bruk den. I närheten finns inte objekt som är särskilt känsliga för störningar, såsom skolor, daghem eller vårdinrättningar. Närmaste skola ligger cirka 1,7 km från bosättningscentrumet i Tolkis. Det närmaste Naturaområdet Mossarna på Emsalö ligger cirka 1,7 km söder om täktområdet.

I täktområdet finns inga särskilda naturvärden eller hotade eller skyddade växt- och djurarter. Enligt naturutredningen (30.8.2022), som gjordes i samband med arbetet med att förnya

delgeneralplanen för de centrala områdena i Borgå, är objekten med naturvärde närmast täktområdet de regionalt värdefulla naturobjekten Tolkislandets skog och Koddervikens strandområde samt det lokalt värdefulla naturobjektet Hästös skogsområde.

Täktområdet är inte beläget på ett grundvattenområde som klassificerats som viktigt för vattenförsörjningen eller lämpligt för annan vattenförsörjning och det finns inte heller hushållsvattenbrunnar i området eller i dess närhet. De närmaste grundvattenområdena är de grundvattenområden som är viktiga för vattenförsörjningen i Borgå (0161251 A) och Mickelsböle (0161307). Avståndet till Borgås grundvattenområde är cirka 7 km och till Mickelsböles område är det cirka 5,5 km. I täktområdet lagras grundvatten i jordmånens vattenförande jordlager och i berggrundens krosszoner. Det bedöms inte finnas några betydande krosszoner eller förkastningar i täktområdet där stora mängder grundvatten skulle förekomma.

Uppföljningen av grundvattnet genomförs i enlighet med det gällande samtyckelsbeslutet om vattenröret i berggrunden (PV02) som installerades i mars 2022 samt om vattenröret i marken (PV1) som installerades 2005. Grundvattnet strömmar i nuläget från området som ska brytas enligt terrängens former till markgrundsrorets område.

Dagvatten som uppkommer på det nuvarande brytningsområdet leds till en tillfällig sedimenteringsbassäng i sektor 1, varifrån vattnet pumpas längs ett rör genom bullervallen till ett dike i våtmarksområdet och vidare till trumman vid Tolkisvägen (1000B), varifrån flödesleden fortsätter ut i havet ända till Emsalöfjärden. Väster om brytningsområdet rinner dagvatten som ytavrinning direkt ut i havet. Den tillfälliga sedimenteringsbassängen är i bruk tills den egentliga sedimenteringsbassängen kan byggas och tas i bruk. Detta är aktuellt när brytningen gör att terrängen börjar luta i riktning mot den egentliga sedimenteringsbassängen. I praktiken sker detta alltså när brytningen och brytningsfronten flyttas till sektor 2.

Ytvattenkontroll utförs vid två provtagningspunkter, av vilka den ena är belägen omedelbart under sedimenteringsbassängen och den andra i sedimenteringsbassängens utloppsdike väster om Tolkisvägen. Ytvattenprover togs första gången våren 2022 innan NCC Industry Oy inledde sin verksamhet i området. Ytvattenproverna tas i enlighet med kontrollprogrammet två gånger om året på våren och hösten.

I enlighet med det gällande tillståndsbeslutet ska krossanläggningen placeras så att anläggningens avstånd till en byggnad som används för boende eller fritidsboende eller till ett gårdsområde eller något annat objekt som är utsatt för störningar är minst 300 meter. Byggnader som används för lagring och tillverkning av livsmedel ska också betraktas som objekt som är exponerade för störningar. Avstånden till de närmaste områdena som utsätts för störningar, Paulig Ab:s kaffelager och kafferosteri (fastighet 638-35-3800-8) samt Tolkkisten kiinteistökehitys Oy:s lager- och hanteringshall för

livsmedel (fastighet 638-469-19-1) från krossanläggningen kommer att öka när man övergår till brytningsfas 2. Enligt uppgifter från Borgå stad (myndighetsförhandlingen 25.9.2023) bedrivs inte lagring av livsmedel i Tolkkisten kiinteistökehitys Oy:s hall utan den används för annan företagsverksamhet.

Brytningen kommer att flyttas närmare Fingrid Oyj:s reservkraftverk söder om täktområdet (638-469-20-105). Gränsen för täktområdet kommer att vara 30 m från Fingrids fastighetsgräns. I södra delen av täktområdet byggs en bullervall av avskalad ytjord. I fråga om kraftledningarna (110 kV) som går öster om området lämnas det erforderliga säkerhetsavståndet på 23 m från brytningen till kraftledningens mittlinje. En riskanalys för brytningen utarbetades våren 2023. Riskanalysen täcker en radie på 500 m från den kommande arbetsplatsen.

Trafiken till området sker från Borgås motorväg (riksväg 7) till Drägsbyvägen och därifrån vidare via Tolkisvägen och Havslinjen. Man tar sig till täktområdet för fas 2 via det nuvarande brytningsområdet.

Miljöhälsosvårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar lämna följande utlåtande om ärendet:

Verksamheten får inte orsaka olägenheter för hälsan eller trivseln på grund av buller eller damm för den närmaste bosättningen.

Verksamheten får inte överskrida riktvärdena i Statsrådets beslut 993/1992 om gårdsområden till närbelägna bostadshus och områden som används för fritidsboende. Även bullernivåer som understiger bullerriktvärdena kan medföra en trivselolägenhet.

Damm får inte spridas i skadliga mängder till gårdsområden till bostadsfastigheter eller gårdsområden till fritidsbostäder. Dammbindande kemikalier ska undvikas i dammbekämpning för att minimera risken för förorening av grundvattnet.

Miljöhälsosektionen har ingenting annat att anmärka om detta ärende.

Paragrafen justeras genast.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Paragrafen justerades genast.